

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Hintsu, Anu-Elina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Interventionismia, hyvinvointia, kilpailua: hallituksen näkemys valtion ohjausroolista talouden suhteen vuosina 1987-2003			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-11-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 90
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Valtion perinteinen rooli yhteiskunnan ohjaajana on viime aikoina kohdannut monia haasteita. Talouden merkityksen suhteellinen korostuminen, paineet byrokratian vähentämiseksi sekä poliittisen kentän uudelleenmuotoutuminen ovat pakottaneet valtiot miettimään talouden ohjauspolitiikkaa uudelleen. Eri tahot ovat arvostelleet kriittisesti perinteisiä talouspoliittisia malleja kansantalouden protektionismista ja tasapuolisesta hyvinvoinnin jakamisesta. Valtion uusi rooli kotimaisen kilpailukykyyn takaajana on näyttänyt iskostuneen useiden intressiryhmien mieliin neoliberalismin periaatteita seuraillen.</p> <p>Tämän tutkimuksen tavoitteena on ollut paneutua edellä kuvattuun keskusteluun ja kartoittaa talouden ohjausroolissa tapahtuneita muutoksia vuosien 1987 ja 2003 välillä Suomen kontekstissa. Päämielenkiinnon kohteena on valtion oma näkemys sopivasta ohjaustavasta kunakin tutkittuna ajanjaksona. Tutkimus on konkretisoitu ohjelma-analyysin perinteeseen sopivan hallitusohjelmien sisällönanalyysin kautta. Eri ohjausmallit on jaoteltu interventionistisen, hyvinvointi- ja kilpailuvaltiomallien alle ottaen samalla huomioon mallien näkökulman talouteen, joka vaihtelee talouden korostamisesta talouden hallintaan. Hallitusohjelmien analyysin ohella laajempaa ymmärtämystä on pyritty tuomaan vertaamalla puolueohjelmien näkemyksiä hallitusohjelmiin sekä konkreettisten tukitoimien ja hallitusohjelmien muotoilujen yhteensopivuutta. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että kilpailuvaltion kasvupoliittinen malli eli Cernyn viitekehysten kilpailuvaltio, on näyttänyt vakauttaneen asemansa hallitusten, edustuksellisen demokratian päätöksentekoliitin mielissä. Niin ikään se on kohentanut asemiaan puolueiden periaateohjelmissa ja tukitoimien puolella erityisesti T&K panostusten muodossa. Toisaalta hyvinvointivaltion talouden lähtökohtia korostava ajatusmalli on edelleen elinvoimainen Suomen hallitusten mielissä ja siihen liittyviä tukitoimia lanseerataan hyvinkin runsaasti.</p> <p>Interventionismissa näytetään siirtyvän tehokkaan ja ympäristön näkökulmat huomioonottavan kilpailun turvaamiseen lähinnä lainsäädännön avulla sekä pk-sektorin toimintaedellytysten varmistamiseen. Kaiken kaikkiaan Suomen hallitusohjelmat ovat vastanneet valtioön kohistuneisiin muutospaineesiin muuttamalla näkemyksiään toimivasta ohjausmallista.</p> <p>Tutkimuksessa paljastui niin ikään, että pääpuolueiden periaateohjelmien vaikutus hallitusohjelmien talouspoliittisen orientaation muodostumiseen näyttää tiukan sisällönanalyysin perusteella olevan melko vähäinen. Erityisesti tilanteissa, joissa hallituspuolueet ovat puoluekentän eri laidoilta näytetään tarvitsevan kompromissiratkaisuja, jotka puolestaan vähentävät hallitusohjelmien ja periaateohjelmien yhtenevyyttä. Vertailun tulokset antavat myös aihetta epäillä hallitusohjelmien merkitystä konkreettisia tukipäätöksiä tehtäessä. Toisaalta hallitusohjelman ainoa tarkoitus ei välttämättä ole tien viitoittaminen ministeriöiden toimille. Sen sijaan tavoitteena saattaa olla uusien ajatusten lanseeraus tai hallituksen yhteisen sävelen etsiminen ja esittäminen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kilpailuvaltio interventionismi valtiot - ohjaus - talouspolitiikka ohjauspolitiikka - muutos - Suomi - 1980-luku - 1990-luku - 2000-luku hyvinvointivaltio - talous hallitusohjelmat - talouspolitiikka - muutos			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			